

Pesamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

"LABOR" izhaja vsak dan, raz-
nedele in praznikov, ob 18.
da umom naslednjega dne
mesечно po pošti D 10.—,
semestrno D 18.—, dostavljen
D 11.—, na izkaznice D
inzerati po dogovoru.

Naroda se pri upravi "LABOR",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Knjižnica Liscia

LABOR

Pesamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNISTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prilike, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnište št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: III.

Maribor, sreda 6. septembra 1922.

Številka: 201.

Zveza narodov.

Zveza narodov, katere plenarno zborovanje se vrši prihodnje dni v Ženevi, je pri nas malo znana, in kolikor jo kdo omenja, toliko jo podcenjuje. Značilno je, da mednarodne sportne tekme in šahovski turnirji vzbujajo pri nas večjo pozornost, kakor vzbujajo vnanja Zveze narodov. Z enako nejevoljo gre povprečni čitatelj preko tako "dolgočasnih" vesti, kakor so one o Zvezi narodov. Pa pravijo, da smo politični narod, in res redkokje se posveča politiki toliko časa in energije, kakor pri nas. Političen narod ne smejo zanimati zgolj domači problemi in notranji spori, ampak mora z živim interesom promatrati tudi dogodke v zunanjem svetu. Zveza narodov je tak dogodek, tudi če črnogledi in nezadovoljneži trdijo, da je nepotrebna in nesposobna za življenje. Zveza narodov je dete onega idealizma, ki je prevladoval najmodernejših državnikov med vojno. Ta idealizem temelječ na veri v zmago plemenitih in vzvišenih idej, je bil realna sila in je to tudi še danes. Najbolj je bil posebljen v enem največjih državnikov, svobodnem ameriškem sinu Wilsonu. Wilson se je pač umaknil in večina njegovih »točk« je izzvenela kakor glas vpijočega v puščavi, a velik načrt o organizaciji narodov, nazvani Zveza narodov, je prodiral in je danes eden izmed temeljnih kamnov mirovnih pogodb. Med duhom mirovnih pogodb in duhom Zveze narodov obstoja nekako protislovje, a če gremo stvari do dna, vidimo, da je to protislovje nujno. S tem pa, da je bila ustanovljena Zveza narodov, je bil storjen korak naprej, in nedvomno je ravno to velikega pomena za bodočnost.

Mnenja o Zvezi narodov se lahko križajo, njeni rezultati morejo biti dvomljivi ali trajne vrednosti; o mnogih stvareh sploh ne moremo soditi tako sigurno, da bila zmota izključena. Vse take naprave so relativne, a njihova vrednost se sodi po tem, koliko služijo onim ciljem napredka, ki presegajo krog ene dobe, ene generacije, enega naroda.

Zveza narodov je danes tako velik pojav, da zasluži vso našo pozornost in zanimanje. Njena življenska moč je izven diskusije. Toda treba je, da gledamo na razvoj dogodkov z zornega oglja večnosti in da se zavemo, koliko zgodovine še čaka naše znanec. Toda ideja, da svetovne drž. rešujejo skupno mednarodne probleme in da so prisiljene pošiljati svoje zastopnike k posvetovanjem o razoroženju, o mednarodnih sporih itd. — ta ideja je realizirana in smo lahko preverjeni, da bo bodočnost drugače sodila o Wilsonu, kakor je sodila evropska javnost v tretjem desetletju XX. stoletja.

Danes se Zveza narodov bori s težkimi, ki so naravna posledica danih razmer. Koliko nezaupanja, strasti in sovraštva se je razpaslo izza vojne med evropskimi narodi! Dokler ne bodo ublaženi neposredni vojni vtisi, dokler mirovne pogodbe ne izgube svoje moralne ostrine, tako dolgo je delo Zveze narodov obsojeno k tisti nepopolnosti, ki vzbuja kritiko in pesimistične glase. V dobi razpaljenih političnih strasti je naravno, da poskus skupnega sodelovanja najrazličnejše interesiranih držav naletava na tisoč težkoč in ovir. Nezaupanje do Zveze narodov je posledica nezaupanja do samega sebe, do svojega bližnjega, do soseda — do drugih narodov. Kdor pa vidi v razvoju zgodovine rdečo nit kulturnega napredka; kdor umeva idejo zblizanja narodov v vsej njeni dalekosežnosti, ta bo cenil tudi sedanje poskuse kot do-

Važna posvetovanja v Beogradu.

Seja ministrskega sveta.

Beograd, 5. septembra. (Izvirno.) Danes dopoldne ob 10. uri se je vršila plenarna seja ministrskega sveta, katere so se udeležili vsi ministri razen Pašića, Trifkovića in Ninčića, ki se mudi v važnih zadevah v Ženevi na seji Zveze narodov. V tej seji so se obravnavale vse tekoče zadeve. Razpravljalo se je tudi o ukrepih za pobijanje draginje ter o preskrbi pasivnih dežel z živili.

Demokratski klub o merah za povzdigo denarja.

Beograd, 5. septembra. (Izvirno.) Včeraj dopoldne se je vršila konferenca, kateri so prisostvovali vsi po-

Madžarska zarota proti rumunski kraljevski dvojici.

Pripravljal se atentat na kraljevo tribuno povodom konjske dirke.

Bukarešta, 4. september. (Izvirno.) Razkritje proti kraljevski družini naperjene zarote, ki je nameravala o priliki kronanja izvršiti atentat, je povzročilo tukaj veliko razburjenje. Člani zarote so že pod ključem. Zarotniki so madžarski častniki, ki pripada-

jo organizaciji polkovnika Gaborskega iz Debrecina. Priznali so svojo nakano in izpovedali, da so eksplozivne snovi, ki so se nahajale v njihovi posesti, bile določene, da razstrelijo o priliki dirke tribuno kraljevske družine in diplomatov.

Od Turkov tepeni Grki želijo premirje.

Vesile bi naj posredovale. — Kritičen položaj atenske vlade. — Venizelos na pozorju.

Adana, 4. sept. (Izv.) Potrjujejo se vesti, da so se Grki umaknili za 130 km. Ushak se bo bržkone že v par dneh moral udati.

London, 4. sept. (Izv.) Kakor poroča »Evening Standard« se je grška vlada obrnila na zaveznike s prošnjo, da posredujejo za dosego premirja v grško-turški vojni. V pristojnih krogih se zatrijuje, da je položaj Grkov v Smirni kakor tudi v notranjosti Male Azije zelo neugoden. Ni izključeno, da

bodo Grki morali Malo Azijo izprazniti. Položaj atenske vlade je kritičen. Venizelos je sprejel poziv, da se povrne v Atene. Grški listi zahtevajo odstop vlade.

London, 4. sept. (Izv.) Angleška vlada je trenutno v zvezi s francosko in italijansko vlado zaradi skupnega koraka, ki naj bi dovedel čimprej do grško-turškega premirja, da se s tem prepreči nadaljnje prelivanje krvi.

Svet Zveze narodov pričel s tretjim zasedanjem.

Ženeva, 4. sept. Danes se je pričelo plenarno zasedanje Sveta zveze narodov. Zastopanih je 44 držav. Za predsednika je bil izvoljen delegat države Čile Edvard.

Ženeva, 4. sept. (Izv.) Na današnjem zborovanju društva narodov se je osnovalo šest velikih odborov, med katere so bo delo zborovanja razdelilo na nastopni način: 1. ustava in pravna vprašanja, 2. tehnična organizacija, 3.

razorožitev, 4. gospodarska in finančna vprašanja, 5. splošna vprašanja, 6. politične zadeve.

Bukarešta, 4. sept. (Izv.) Avstrijski zvezni kancelar dr. Seipel je izjavil nekemu poročevalcu, da računa Avstrija na podporo rumunskih zastopnikov v Društvu narodov, ker ima Rumunija mnogo interesa na ohraniti Avstrije.

—U—

IZPOLNITEV NAŠIH VISOKIH ŠOL.

Beograd, 5. sept. (Izvirno.) Naučni minister je odredil, da se na zagrebški tehnični visoki šoli ustanove stolice za anorgansko kemijo in za metalurgijo.

SIMPATJSKA TISKARSKA STAVKA V CELOVCU.

Celovec, 4. sept. (Izv.) Kakor poroča »Kärntner Tagblatt«, po sosebni hektografirani izdaji svojega lista, je tiskarsko delavstvo v Celovcu pričelo v ponedeljek zjutraj stavkati, da siračno se je v skupni seji delodajalcev z delavci njihovim zahtevam v vsem obsegu ugodilo. Stavkujoči utemeljujejo vstrajanje v stavki s tem, da pogajanja na Dunaju še niso dovedla do nikršnega uspeha.

—O—

TEŽKA OBSODBA RADI VERIZNIŠTVA.

Budimpešta, 4. sept. (Izv.) Protidraginjsko sodišče, je obsodilo veletrgovko s svinjami Meduno zaradi nakopičenja blaga in verižništva na poldrugo leto ječe in 200.000 K denarne globe ter ji ob enem za dobo petih let odvzelo koncesijo za trgovino. Obtoženka je morala takoj v zapor.

BORZA.

Zagreb, 5. sept. (Izv.) Predb. Pariz 6.50, Švica 17.20, Berlin 3.97, London 3.95, Dunaj 0.10, Praga 2.87, Milan 3.90, dolarji 70, Budimpešta 4.25.

Curih, 5. sept. (Izv.) Predborza. Pariz 40.90, Zagreb 1.45, London 23.49, Berlin 0.96, Praga 18.25, Italija 22.87, Newyork 526.25, Dunaj 0.00%, žigosane krone 0.00 in sedem osmin, Budimpešta 0.22%, Varšava 0.06%.

kument napredka. Za velike uspehe je treba več časa kot obstoja Zveza narodov. Se danes je znaten del Evrope gospodarsko in kulturno razrušen; kako naj sodimo o trdnosti strehe, predno so postavljeni zidovi? Treba je, da se v novih in prenovljenih državah ustalijo nove politične sile in odstranijo najtežje motnje gospodarskega napredka. Šele tedaj bo mogla Zveza narodov pristopiti k reševanju načelnih in splošnih vprašanj, ki so zapisana v njenem velikem programu.

Ne trdimo, da ni v njenem današnjem delovanju mnogo formalizma, pristranosti, mednarodnih predsodkov. Težko si je sploh misliti človeško napravo, ki bi bila brez teh in podobnih hrb. Toda vse to so neizogibne slabosti, ki se bodo ponavljale vedno, da siračno ne v toliki meri. Te slabosti ne morejo škodovati ideji sami, ki je realizirana prvič v zgodovini vesoljnega človeštva.

Z vso odločnostjo pa je treba podčrtati pozitivne uspehe. V zadnjih mesecih je bilo doseženih več trajnih aktiv. V Haagu je bilo vzpostavljeno mednarodno sodišče, ki je rešilo že več praktičnih vprašanj, tičočih se mednarodnega življenja in mednarodnih pravnih odnosov. V Parizu se je vršila konferenca mešane komisije za razoroženje, ki je izdelala več predlogov, o katerih bo sklepal plenar Zveze narodov. Važnega pomena je nadalje Zvezino delo na polju mednarodne higijene. Ponovno se je pečala z vprašanji narodnih manjšin v nekaterih državah; dalje z ureditvijo sirskega in palestinskega vprašanja.

Te uspehe ve ceniti le oni, ki se zanimajo za mednarodne probleme in poznajo njihove težkoče. Ti problemi niso prazne fraze in tudi ne muhe enodnevnice; od njihove rešitve je odvisen nadaljnji razvoj mednarodnega življenja. In na tem razvoju je hočeš — nočeš interesiran vsak narod in vsaka država v Evropi.

V nemške šole samo otroke pristnih Nemcev!

(Beseda učiteljstvu, uradništvu in vsem javnim činiteljem.)

Lani so šolske oblasti odredile, naj se sprejemajo v nemške šole v Mariboru samo otroci pristno nemškega pokolenja. Tu se je nakrat pojavilo vprašanje, kdo je pristno nemškega pokolenja. Nekoje slovenske matere po rojstvu na — ič, a omožene z Nemci, so rekle: »Otroci gredo po očetu, so torej Nemci, sprejmite jih v nemško šolo!« Nemške matere, ki imajo Slovenca za moža, so prosile: »Unsere Muttersprache ist deutsch, wir bitten um die Aufnahme in die deutsche Schule!« (Naš materni jezik je nemški, prosimo za sprejem v nemško šolo.) Neka pomembna Slovenka, ki ima Čeha za moža, pa je celo trdila: Von uns beider versteht keiner slovenisch. Mein Mann ist ein Deutschböhme! (Naju dveh ne razume nobeden slovenski. Moj mož je češki Nemec!) Ta ženska je od svoje bivališke občine predložila celo potrdilo, da sta roditelja nemškega mišljenja. V resnici pa je mož rojen Čeh, ki govori dobro češki, žena pa noče slovensko govoriti. Šolska vodstva so bila tu v zadregi. Ona, ki poznajo globlje lastnosti renegatskega značaja, so odklonila sprejem z obrazlogom, da pristno nemško pokolenje ni dokazano, nekoja pa, ki žalibog tega niso poznala, so nasleda zvižali ter so sprejela v nemško šolo tudi otroke nemškutarjev, ali posili-Nemcev.

V resnici je v podobnih spornih slučajih brez listin težko najti resnico; zato je teba v takih slučajih zahtevati od obeh zakoncev krstne liste. Le ako sta oba zakonska s krstnimi listi dokazano nemškega rodu, se njima naj prizna pristno nemško pokolenje, ako je pa eden slovanskega rodu, se njima pristnost ne sme priznati, njuni otroci morajo v slovensko šolo. To načelo bi se naj točno izvrševalo tudi tedaj, če oba zakonska s županstvom vred izjavila, da sta nemškega mišljenja in da ne razumeta slovensko; saj kažejo njuni priimki v krstnem listu slovensko pokolenje. Slovensko pokolenje je neizpodbitno dokazano, če tudi je slovenski priimek popačen z nemškim pravopisom na pr. Sinkowitsch, Koiler, Hriber, Schunko, Knuplesch itd. Tu bi bilo vsako dokazovanje odveč, priimek sam napoveduje dovolj jasno pokolenje, četudi je krstni list morebiti pisan v nemščini.

Na docela krivi poti pa so oni, ki trde, naj bode v tej zadevi merodajno zadnje ljudsko štetje, češ, kdor se je tam dal zapisati za Nemca, naj bo Nemec. Vsak slovenski renegat se je dal zapisati za Nemca (po mišljenju). V resnici pa je slovenskega pokolenja. Tudi otroci teh posili-Nemcev spadajo v slovensko šolo, naj se otroci vrnejo k materi Slaviji, ki je tudi njihove pradede in prababice učila slovensko govoro, ponemčeni oče in ponemčena mati pa naj ostaneta v svoji zaslepljenosti tam, kamor sta v življenju zašla.

Ob tej priložnosti ne smemo zamolčati tega, na kar so se lani nekatere nemškutarke matere kaj rade sklicevale. Več takih je dokazovalo potrebo znanja nemškega jezika takole: O, saj nemški jezik ni zgubil svoje veljave. Oni dan sem bila na glavarstvu. Ko je državni uradnik videl, da lomim mariborsko slovensko narečje, mi je ljubeznjivo rekel: No, es geht schwer, sprechens nur deutsch, wir verstehen auch deutsch!

Jezik je bistveni del vsake narodnosti in države. Na francoskem vlada francoski, na italijanskem italijanski, na angleškem angleški, v Nemčiji nemški, v Avstriji nemški jezik itd. Le v svoji ljubi Jugoslaviji imamo žalibog državne uradnike, ki ne zahtevajo v uradih slovenske govornice, temveč še celo podpirajo švabčarenje. Ti uradniki kršijo veljavo državnega jezika, slabijo vero v močno Jugoslavijo ter ustvarjajo nemškutarjem in Nemcem upanje, da bode tudi v Jugoslaviji habsburško čofarenje dalje cvetelo. Ni samo šola učitelja jeziku, temveč tudi vsakdanje življenje in državni uradi s svojimi uradniki.

Albin Spreitz:

Pota k poznavanju človeka.

Dušeslovje nas poučuje le o splošnem razvoju in splošnih svojstvih duše. Zamore nam dati le splošne smernice. V. Wundt pravi nekje: »Če bi si sestavil kakšen prebivalec drugega planeta po opisih v raznih dušeslovnih knjigah podoba in ustroj človeške duše, bi moral, če bi nas zemljane videl, priti nujno do zaključka, da so vsa tako raznočrtno opisana svojstva enaka kot pri prebivalcih drugih svetov!« — Eksperimentalna psihologija, katere oče je imenovan dušeslovec, dela sicer izjemo, ker se opira na eksaktno izvedene poizkuse in se poslužuje metod naravoslovnega raziskavanja. A tudi ta nas ne zadovoljuje do celja. — Osnova vsega poznavanja je samospoznanje! Kdor samega sebe dobro pozna v nagonih, čustvih, značaju, temperamentu in stremljenjih popolnoma nesamoljubno, lahko sklepa do gotove meje po analogiji o svojem sočloveku. A kakšna specifična raznolikost je že med dvema človekoma istega stanu, naroda in okolice! — Že od pamtveka so poizkuševali najti sredstva, ki bi omogočala lažje spoznavanje duševnih svojstev sočloveka. — Fiziognomika uporablja zunanje dele telesa, osobito obraz za presojo duševnih svojstev. Že Aristotel je pisal o tem neko razpravo. Priporočal je primerjanje človeških z živalskimi potezami. Napisal je trditev, če je človek malo sličen s svojim obrazom lisici, lovu, ptici roparici i. dr., poseduje tudi

V Mariboru je malo pristnih Nemcev. Ti naj le tudi v prihodnje ostanejo kar so. Nam ne pride niti na misel, jim omejevati njihov jezik, a ker žive med nami, naj se nauče našega jezika ter naj govorijo z nami slovensko tako, kakor moramo mi nemško govoriti, ko pridemo v Gradec ali kamsibodi na Nemško.

Ne samo učiteljstvo v šoli, temveč tudi državno uradništvo mora s svojim občevarjenjem vzgajati v ljudeh spoštovanje in veljavo našega državnega jezika. Vsako nasprotno ravnanje slabi naše narodno in državno bistvo ter jači in povzdiguje nemštvo, ki ni bilo nikdar in ne bo nikdar prijazno naši državi.

Naše vodilno geslo bodi:

1. V nemške šole samo otroke pristno nemškega pokolenja!
2. Kar ni pristno nemškega, je meso našega mesa, kri naše krvi, ud našega telesa, se mora vrniti k naši narodni individualnosti.
3. V vseh državnih uradih se naj goji naš državni jezik, naj se v njih utrjuje njegova potrebnost in veljava pred nemškutarji in Nemci.
4. Vsak med nami stalno živeči Nemec in Nemka se mora učiti našega jezika ter z nami po naše govoriti.
5. Vsako drugačno ravnanje je ponižanje naše narodnosti in zapostavljanje naše narodne individualnosti.

Politične vesti.

* Iz Poljske. Maršal Pilsudski, šef poljske države, je minule dni obiskal Gornjo Šlezijo. V Katovicah je sprejel tudi predsednika nemške ljudske zveze, ki se mu je pritoževal nad zatiranjem Nenemcev v Gornji Šleziji. Pri banketu je imel slavnostni govor francoski konzul, ki je slavil zvezo med Francozi in Poljaki. — Zunanji minister Narutowicz je vložil pri predsedstvu Zveze narodov protest proti litavskim vpadom v nevtralnico cono pri Vilni. Zahteva odstranitev te cone in definitivno ureditev vilnskega vprašanja.

* Lahi si belijo lase z avstrijskim problemom. Rimski listi poročajo, da je trgovinski minister Rossi sklical anketo industrijev o avstrijskem problemu. Vsi listi objavljajo Nittijevo izjavo. »Mondo« pristavlja, da je predlog glede velike carinske unije tako dolgo neizvedljiv, dokler je Evropa raztrgana vsled političnih strasti.

* Češki Nemci o avstrijskem vprašanju. »Prager Tagblatt« piše o avstrijskem vprašanju: Pristop k mali antant bi pomenil samo zopetno vzpostavitev stare Avstrije, samo s to razliko, da bi bil Dunaj in alpske dežele v

slične duševne lastnosti. — Še danes so med narodom ohranjeni izreki, kakor: ima zvit obraz kot lisica, saj je ravno takšen, ali njegova surovost se že oddaleč pozna, saj izgleda kot kakšen volk itd. Da ta hipoteza ne zadene vselej pravo, je očitno, zato se ne bomo o njej dalje razgovarjali, dasiprav je nekaj življenske resnice na vsem tem. — Tudi Gallova frenologija, t. j. nauk, ki uči, da so duševne zmožnosti in duševne lastnosti razporejene vidno na možganih, ki so vsled razvitka ozir. nedostatkata gotovih duševnih kakovosti posebno ali nič v gotovem delu razviti, vsled česar dobi tudi lobanja gotovo karakteristiko, ni zadela pravo. Piderit opozarja v svoji knjigi »Mimik und Physiognomik« (Detmold 1886.), da se za presojo dušne kakovosti uporabnih fiziognomičnih znakov na trdnih kostnih oblikah ne najde, temveč edino na tistih obraznih delih, ki stojijo pod vplivom duševnega dela, na gibljivih mišicah. Ta velja stavek: mimične, po strasteh in nastrojih (Stimmungen) povzročene poteze postajajo sčasoma potom večkratnega ponovila trajne, obstojajoče fiziognomične poteze. Po tem načelu je zgradil Piderit svoj sistem racijonalne fiziognomike in dokazal izvor in pomen posameznih potez na čelu, ustnih, licu, nosu itd. (N. pr. melanholija in žalost zastre oči, zamagli pogled, misli učenjaka odsejajo iz zgrbančenega in vzbokanega čela itd.) Toda tudi k temu je pripomniti, da lahko te poteze navajajo človeka k krivim sklepom, ker zavisi postanek takšnih potez tudi lahko od boleznih, poldica i. dr. Tudi pisatelji se za psihološko presojo poslužujejo fiziognomike

novi državi pastorki. Edina rešitev in najpravičnejša pot za Avstrijo so krediti.

* Na Irskem še vedno boji. Iz Corca poročajo 3. septembra: Ustaši so napadli skupino oboroženih vojakov narodne vojske. Dva sta bila ubita, deset pa ranjenih. — Iz Dublina pa poročajo 4. sept.: Po noči je prišlo na več krajih mesta do poaličnih bojov in streljanja. Vlade čete so zajele 15 ujetnikov. Dva upornika sta bila ubita. Razširjene so govorice, da se De Valera nahaja v Maccromu.

Dnevna kronika.

— Kralj in kraljica sta zapustila Marijanske Lazne. Iz Prage poročajo, da je naša kraljeva dvojica v soboto zvečer odpotovala v Pariz, kamor dospel tudi kraljičina mati, romunska kraljica Marija. Kralj si je pred odhodom ogledal Prago in se ogledal tudi na našem poslaništvu. Visoki par je vzbujal v Marijanskih Laznih tako pozornost, da nadaljnje bivanje kljub vsem udobnostim tega svetovnega kopališča ni bilo več preveč prijetno. Kralj in kraljica ostaneta v Parizu kakih deset dni.

— Odlikovanja. Odlikovani so z redom Sv. Save III. razreda: Miloš Stibler, šef kabine poljedelskega ministarstva, Viljem Rohman, kmetijski svetnik v Ljubljani in Ivan Bele, rav. državne kmetijske šole v St. Jurju; z redom Sv. Save IV. vrste: dr. Anton Božič, odvetnik v Celju, Franjo Roblek, veleposestnik in predsednik Hmeljanskega društva v Zalecu, Rado Lah, tajnik Kmetijske družbe, Janko Lešničar, ravnatelj Zadržne zveze v Celju in Lovro Petovar, velep. v Ivanjkovcih.

— Trgovinski minister Osman Viličević se mudi na Gorenjskem. V nedeljo dopoldne je obiskal tudi učiteljski kongres in pozdravil naše učiteljsko kot pionirje državne misli, dela in napredka. Minister proučuje razne naprave za tujski promet na Gorenjskem. Spremlja ga naš ožji rojak g. dr. Ciril Žižek.

— Pred novinarskim kongresom v Subotici. Novinarskega kongresa v Subotici se bo udeležilo lepo število čeških novinarjev, med njimi načelnik Češkega korespondenčnega urada dr. Hoffman. Kot gostje dospo na kongres češki narodni poslanci Špatny, Bechyně in bratislavski župan dr. M. Bela.

— Amerikanski parlamentarci, med katerimi je več odličnih političnih osebnosti, so dospeli včeraj v Beograd. Nameravajo obiskati večja mesta in znamenitejša kraja naše države, da se pouče o razmerah v Jugoslaviji.

in karakterističnih znakov čutov, udov in stasa, tudi hoje. Saj pravi n. pr. Iv. Cankar: »Tistega se boj, ki mrko gleda in počasi hodi!« — Nadaljna znanstvena osnova za doseg spoznavanja človeka in to brez bridkih izkušenj in mnogoletnega, neumornega opazovanja je grafologija, disciplina, ki na podlagi neprisiljenega in nepotvorjenega rokopisa razglablja svojstva ljudi. To znanost so nekada, še pred nekaterimi deceniji v splošnem smatrali za takšno špekulacijo kot vedeževanje in podobno. — Ko so pa jeli učenjaki, kakor fiziolog Preyer, italijanski psihater Cezare Lombroso, nadalje Michon, Henze, Mayer, Crepinux, Jamin, Schwiedland, W. Langenbruch i. dr. več raziskovati upravičenost presoje karakterija po rokopisu in znanstveno izgraditi to nekdanjo dvomljivo vedo, so stopili tudi drugi znanstveniki iz prejšnje rezerve in danes je grafologija neoporečna pomožna veda dušeslovja. Intuitivno je spoznal vrednost grafologije za presojo značaja že Shakespeare, ko je dejal: Give me a woman's handwriting, and I will give you her character; znamenje, da je bila vednost po rokopisu ocenjevati značaj, že poznana. Tudi Goethe in Leibniz sta pripoznavala njeno vrednost. Preyer je s poizkusi dognal, da so karakteristični znaki pisave enega človeka isti, če piše pisec z desno ali levo roko, in z desno ali levo nogo! (Slednje na ta način, če vtakne med prste nog pisalo.) Veščemu grafologu je lahkoto spoznati istega pisca, če piše z roko ali s prsti noge! Dokaz, da je vsaka pisava le vedno refleks možganskega dela in njegove dirigence! Pisava odseva tako-

— Enotna prosvetna uprava Slove nije? Preteklo nedelje je bila na Bledu na shodu učiteljstva in v Celju na zaupnem shodu Demokratske stranke istočasno razprava o enotni šolski upravi v Sloveniji. O enotnosti šolske uprave v državi je sklep soglasen, nikakega rezultata pa ni za enotnost v Sloveniji. Celjski zbor, akoravno med Celje neposredno na ljubljansko oblast, je bil soglasen za nedotaknjeno z zonom določeno upravo po oblastih, torej za mariborsko oblast nezavisno od ljubljanske politične uprave. Enak uspeh je pokazalo glasovanje učiteljstva na Bledu, tri petine za Ljubljano, dve petini za Maribor. Ker Medžimurje s 100.000 prebivalci ni bilo zastopano, videti je, da je izid glasovanja glede enotne šolske uprave za Slovenijo negativen. Sklep učiteljstva kakor zaupnikov strank ima seveda le vrednost nasveta za pristojne zakonodajne skupščine.

— Narodna knjižnica v Podovci priredi v nedeljo dne 10. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih narodne gostilne Zagavec v Brezulah pri Račjem veliko vrtno veselico z jako obširnem sporedom. Čisti dobiček je namenjen za nabavo knjig. Za izvrstno posrežbo (dobro vino in topla kuhinja) jamči župan — gostilničar. Ker je prometna zveza jako ugodna in je dobiček naklonjen v dobrodelni namen, se pričakuje obilna udeležba. Pripravljalni odbor.

— Akademiki in abjurienti, ki želijo pismene informacije o študiju na univerzi v Ljubljani, o podporah za bodoče šolsko leto v akad. kolegiju (domu) in o vpisovanju na univerzi, naj se tozadevno obrnejo na Jug. akad. društvo »Triglav«, podružnica v Ljubljani, univerza. Za odgovor je priložiti znamko. Kdor se pa želi osebno informirati, se naj oglasi pri predsedniku JAD »Triglav« tov. Mejak-u oz. podpredsedniku tov. Hočvarju, akad. kolegij, Kolodvorska ul. 22. Odbor JAD »Triglav«, Ljubljana, univerza.

— Klub napr. slov. akademikov v Celju proslavlja v četrtek, dne 7. sept. t. l. 15letnico svojega obstoja. Ob 10. uri dop. se vrši v restavracijskih prostorih celjskega Narodnega doma slavnostno zborovanje, zvečer ob 20. uri pa prične v vseh zgornjih prostorih Nar. doma velika ljudska slavnost. Vabljeni so vsi gg. starejšine, tov. akademiki in prijatelji kluba.

— Učiteljski kongres na Bledu. Prvi dan kongresa, nedelja dne 3. t. m., je bil krasna manifestacija našega učiteljstva za jugoslovensko in napredno idejo. Kongres v Zdraviliškem domu je otvoril poverjenik Luka Jelenc, ki je prav posebno poudaril pomen vse-

rekoč splošno stanje ali tudi menjavo pojavov mišljenja in čutenja v možganih in živcih. Od različnega stanja možgan in živcev zavisijo neprostovoljne, nam nezavedne kretnje mišic. Taiste predpisujejo karakteristične oblike in znake hoji, obraznemu izrazu in pisavi. Tudi nepoznavalci grafologije sodijo čisto pravilno o grobih potezah o svojstvih pisca. Saj je skoraj vsak količkar pameten človek zmožen, da presoja, ali znači ta ali ona pisava pisčovo naobrazbo ali ne, površnost, o kornost roke, razburjivost, premišljenost in skrbnost itd. — Znanstveno diagnozo je pa zmožna podati le sistematična grafologija, ki raziskuje pisavo po treh vidikih. A) Po splošnem vtisu in splošnih znamenjih. B) Po posebnih znamenjih. Iz sestave A in B sledijo rezultante. Pod splošnimi znamenji razumejo grafologi tiste karakteristične poteze neke pisave, iz koje se lahko brez globljega študija samo z gotovo vajo in razumnostjo napravi sodba o piscu. Vidi se, če je pisava velika, mala, zaokrožena, koničasta, debela, zana, nevezana, ravnočrtna, debela itd. Te poteze se morajo ponavljati v več ali manj vseh črkah in pisih. — Posebna znamenja zahtevajo temeljitejši študij. Ta znamenja obstojajo v raznolikih oblikah posameznih malih in velikih črk, olepšavo, črt itd. Opazovati se mora, če se ta znamenja vselej v isti obliki ponavljajo ali vsaj mnogokrat. V tem slučaju izražajo trajne in določne lastnosti. Vsaka posamebna oblika črke ima svoj poseben pomen in tega le za-se, brez ozira na druge črke iste pisave. Če ima pisec

sokolskega zleta v Ljubljani in globoke vezi, ki vežejo jugoslov. učiteljstvo s Sokolstvom. Kljub vsem napadom reakcionarjev bo naše učiteljstvo podpiralo in širilo idejo sokolstva. Zbrano učiteljstvo je to potrdilo z burnimi kliki: »Živela sokolska ideja«. Na kongresu se je razpravljalo o raznih stanovskih zadevah, med njimi o novem šolskem zakonu, o narodno-obrambnem delu učiteljstva itd. Zanimiva je bila debata o dveh oblastih, t. j. o delitvi šolske uprave za slovensko ozemlje. — Širši svet UJU se je izrekel za enotno, nerazdelno, za obe oblasti v Sloveniji skupno šolsko upravo. Na kongresu samem pa so bila mišljenja deljena. Učiteljstvo iz mariborske oblasti je bilo načeloma za delitev ter je svoje stališče argumentiralo s stvarnimi razlogi. V debato so posegli med drugimi Jože Rajšp iz Ormoža, Hinko Šumer, Potočnik (Store), Vrečko, Möderndorfer in Hren. Na to se je vršilo glasovanje. Za enotnost šolske uprave je glasovalo 38 delegatov, proti pa 24. Med resolucijami, ki so bile sprejete na nedeljskem kongresu, je važna ona, ki poudarja, da je šola državna institucija. Učiteljstvo je še dalje izreklo, da je treba nadzorovati vsa mladinska društva in šole, ki jih vodijo osebe, pripadajoče strankam, borečim se proti ustavi in dinastiji O protisokolski borbi pravi, da je bila započeta iz političnih ozirov. Vsakršno nasilje glede konfesionalne vzgoje otrok smatra za kvarno v moralnem oziru.

— **Akademski kolegij v Ljubljani.** Tovariši — akademiki, ki nameravajo prositi za sprejem v akad. kolegij za prihodnje šolsko leto, opozarjamo, da se dolo tozadevni formularji pri vrnitvi akad. kolegija. Prošnje je vložiti čimprej v ravnateljstvu akad. kolegija. Zadnji rok je 7. oktobra 1922. Tovariši, ki žele informacij in formularje, naj se obrnejo na organizacijo stanovalcev akad. kolegija, Kolodvorska ulica št. 22. Priložiti je kuverto in 2 Din. — Odbor organizacije stanovalcev akad. kolegija.

— **Kiša pada... Sokolstvo propada.** V nedeljo so imeli gorenjski Orli svoj pokrajinski zlet na Bledu. Kakor poročajo »Sl. Narod«, je akademska omladina, organizirana v Orlih, izživalno prepevala pesmi: »Kiša pada... Sokolstvo propada.« Bogu in Sv. Florijanu pa se je to zdelo nespodobno in sta popoldne poslala toliko dežja, da je bila prireditelj popolnoma pokvarjena. Kiša pada, kiša pada...

— **Otvoritev vzorčnega velesejma v Pragi.** Dne 3. t. m. dopoldne je bil v prisotnosti vlade in diplomatskega kora otvoren praški vzorčni velesejem.

res tozadevno značajno potezo, sledi šele iz primerjanja in sestave vseh različnih potez pisave. Torej povzamemo: posamezne poteze kažejo le posamezne značajne lastnosti. Vsa splošna znamenja s posebnimi skupaj in prav odtehtana, — rezultante — podajo šele pravo sliko značaja pisca. — V naslednjem nekaj izsledkov grafologije, v kolikor je možno brez faksimilov. Kdor se hoče poglobiti v to znanost, naj si nabavi »grafološke študije« Cezare Lombrosa, nadalje Preyerja, V. Langenbrucha i. dr.

Pisava in nje pomen:

Ravnočrtana: trdnost značaja, neopogljivost.

Navkrebna: vnetost, samoljubnost, upanje, radost.

Navzdol: žalost, slabo razpoloženje, bojazljivost.

Zvalovljena: diplomatske spretnosti, duševna elastičnost.

Velika: ponos, plemenitost, distingviranost.

Mala: malenkostnost, bistroumnost.

Među podobna: bistroumnost, zvičajnost.

Na koncu večje postajajoča: preprostost, naivnost.

Nitasta: (z nečitljivimi zadnjimi črkami) zaprtost, nezaupljivost.

Vertikalna: značajnost, mrzla pamet.

Na desno nagnjena: sprejemljivost za vnanje stike, občutljivost.

Na levo nagnjena: vzdržljivost, pretrpba. Pravi čuti se prikrivajo.

Zaokrožene krve: dobrohotnost, srčna dobrotla, slabotja.

Koničaste, kotne krve: Ostrnost, trdnost, zlatost, trdnost.

— **Odbor JAD »Triglav«,** podružnica Ljubljana poziva vse člane, da se udeležijo slavnosti dne 7. t. m. v Celju, katero priredi bratski »Klub napr. sl. akademikov v Celju« ob priliki 15letnega obstoja.

— **Nad 4 milijarde** rubljev dolgujejo industrijska podjetja v Rusiji delavcem na mezdah — vsled pomanjkanja denarja.

— **Brezposelnost** v Angliji je zadnji čas zopet silno narasla. Dne 29. avg. je bilo 1.333.700 brezposelnih.

— **Za 1 milijardo 877 milijonov** jenov zlata ima japonska država v svojih zalogah v državi, za 655 milijonov pa v inozemstvu.

— **Potopljen angleški parnik.** Holandski parnik »Zuideryk« in angleški parnik »Ezardian« sta na Scheldi trčila drug v drugega. Angleški parnik se je vsled zadobljenih poškodb potopil. Pogrešanih je sedem oseb.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

(Od 8. do 17. septembra.)

Slovesna otvoritev razstave se vrši v petek, dne 8. septembra ob 10. uri dopoldne. Dostop dovoljen samo vabljenim. Med otvoritvijo svira celokupna vojaška godba. Od 12. ure dalje je razstava dostopna za občinstvo.

Koncerti na razstavnem prostoru. Na vrtu Dijaškega doma (oddelek B) bo dnevnost od 6. do 12. ure zvečer koncert celokupne vojaške godbe. Ob nedeljah in praznikih bo tudi dopoldanski koncert od 10. do 12. ure.

Slovesna predstava v Narodnem gledališču bo dne 9. septembra ob pol 8. uri zvečer ob priliki otvoritve letošnje sezone. Davača se bo Smetanova »Prodana nevesta«. Ves čas razstave bodo v Narodnem gledališču dnevno ob pol 8. uri zvečer predstave.

Koncert čeških umetnikov v Narodnem domu se vrši dne 14. septembra ob 8. uri zvečer. Nastopilo bo razen čeških tudi več domačih umetnikov Glasbene Matice.

Razstava umetniškega kluba »Gorhar« je že popolnoma urejena. Razstave se udeležijo 12 umetnikov s 89 slikami. Nameščena je v posebnem oddelku v telovadnici dekliške ljudske in učšanske šole v Razlagovi ulici. Vhod iz Prešernove ulice. (pri oddelku B).

Zadnji dan za ureditev in opremo prostorov poteče danes. Ponovno opozarjamo vse razstavljalce, da morajo biti dodeljeni prostori najkasneje do jutri popoldan popolnoma opremljeni in dovršeni, ker se bodo nato razstavnih prostorov zatvorili v svrhu temeljitega očiščenja in opremljenja stojnic s številkami in nadpisnimi tablicami.

Široka pisava z velikimi razdalji: nagnjenje k zapravljivosti.

Ozka, vsak prostor izpolnjena pisava: varčnost, ljubezen do posesti.

Osnovne in druge črte fine in tanke: nežnost, plastičnost volje.

S teškimi osnovnimi črtami: energija, zavest o resnosti zvanja.

Črte široke: materielno uživanje.

Črte tanke: manjkajenje energije.

Črte zelo dolge: živahnost.

Črte kratke: trdnost, gotovost.

Črke nad črkami: (n. pr. nad d ali t) nagon do vladanja.

Črke nevezane: intuicija, idejno bogastvo, hitro shvatanje.

Črke vse vezane: logično mišljenje.

Enakomerno vezane in ločene: razven originalnih misli tudi logično mišljenje.

Tipografske tiskane in številčne oblike: učenost, smisel za umetnost.

Lepi originalni loki in zanke: umetniška eleganca, fantazija.

Pretirani loki: afektiranost, ekscentriciteta.

Velike črke zelo velike pisane: fantazija.

Podpis s piko: samoopazovanje, nezaupljivost.

Podpis z ravno črto: samozavesť.

Podpis z raznimi loki: afektiranost, samoljubje, samoobčudovanje.

To so posamezne presoje. Kakor smo že prej omenili, se morajo med seboj odtehtavati splošna in posebna znamenja in sinteza obojih, da šele rezultanto.

Da je temeljito poznavanje duševnih svojstev soljudi velike važnosti, o tem ni dvoma. Zaveda se tega predvsem kulturni delavec.

Mariborske vesti.

Maribor, 5. septembra 1922.

— **Inšpekcija.** V ponedeljek 4. t. m. je polkovnik Uzun Mirković, komandant celokupnega orožništva, inšpiciral orožniško garnizijo v Mariboru. Dan poprej je bil v Celju. V ponedeljek zvečer se je odpeljal v Ljubljano. Polkovnik Mirković je eden izmed najodličnejših oficirjev in zelo popularen kot obranitelj Beograda v svetovni vojni.

— **Za remedium razmer pri mariborski carinarnici.** V smislu sklepa zbora zaupnikov Demokratske stranke dne 3. septembra v Celju je nar. posl. g. dr. Kukovec v smislu izvajanja g. dr. Kežarja pomočnika fin. ministra, g. dr. Popovića, obširno opozoril na razmere pri mariborski carinarnici ter zahteval, da se nemudoma uredi.

— **Mariborska artilerijska podoficijska šola** ima na »Gmajni« v Sestražah pri Pragerskem 7 dnevne orožne vaje. Gojenci so odšli tja s polno vojno opremo in tudi prenočujejo na prostem v šotorih. — Kakor se nam poroča, je pravkar položilo 16 gojencev mariborske podoficijske šole izpit za sprejem v beograjsko vojno akademijo. Polovica teh gojencev je Slovencev, večnoma bivši Sokoli.

— **Vsa šolska vodstva v Mariboru** (gimnazija, ljudske šole itd.), ki še niso objavile termina vpisovanja in pričetka šolskega leta, prosimo, naj to store nemudoma v časopisih, da se vemo orijentirati. — Mnogo starišev.

— **Svengalijev telepatički večer.** Prijeli smo: V četrtek dne 7. t. m. ob pol 21. (9.) uri zvečer priredi mariborskega občinstvu dobro znani telepat g. Svengali v veliki kazinski dvorani svoj produkcijski večer s popolnoma novim programom. Telepat bo izvajal nove lastne metode sugestije in telepatije; med drugim bo delal povsem iz salonske magije. Posamezne točke spremlja godba. Vstopnice se prodajajo v četrtek od 15. ure v kazinski dvorani.

— **Mariborska zanimivost** je nedvomno ruski polkovnik g. Sadluckij, ki se nahaja v hotelu »Pri Zamorcu«. Njegov poklic je malo čuden: ljudje, ki mislijo na praznoverje med našim ljudstvom, bi ga prišteli med vražarje. Toda to g. Sadluckij ni. Njegovo proučevanje rok, obraza in pisave je eksaktno. S temi skrivnostmi človeškega telesa in duha so se pečali tudi različni učenjaki svetovnega imena. G. Sadluckij ima spričevala najrazličnejših oseb, preprostih in učenih, ki pričajo, da jim je razkril marsikatero tajnost njihovega značaja in njihove preteklosti, pa tudi mnogo pismenih dokazov, da je zadel celo bodoče dogodke. Danes se ti okultni problemi proučujejo znanstveno in obstoja velika razlika med vražarskimi ženskami, ki »slogajo karte« in okultnimi praktiki, kakor je g. Sadluckij. Njegov poklic je čuden in nenavaden, a zanimiv.

— **Bismark umri.** Josip Fušek, znan v Mariboru pod imenom »Bismark«, ki je s svojo izredno majhno postavbo vzbujal na ulici pozornost vsakega tučca, je včeraj v Ljubljani nenadoma umrl. Razstavnii odbor Pokrajinske obrtne razstave ga je poslal pred nekaj dnevi v Ljubljano, kjer je oskrboval reklamo za razstavo. Pri tem je padel po nekih stopnicah ter se ramil na glavi. Prepeljali so ga nemudoma v bolnico, toda vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Včeraj ponoči je v bolnici umrl. Z njim izgine v Mariboru za rajnim Spanhaklom najmarkantnejša osebnost. Fušek, ki je bil svojčas knjigovodja, je bil vsled svojega humorja povsod priljubljen. Otroci so mu sicer radi nagajali, toda to ga ni razburjalo. Obrtna razstava pa izgubi z njim svojo najboljšo reklamo na velesejmu v Ljubljani. Naj počiva v miru!

— **Tečaj za esperanto** priredi čez prihodnjo zimo tukajšnje delavsko izobraževalno društvo »Svoboda«.

— **Gradbena akcija za mesto Maribor.** Seja pripravljalnega odbora se vrši v sredo dne 6. sept. t. l. ob 17. uri v sobi »Mar-Stana«. Rotovski trg 1. Dnevni red: 1. Poročilo o dosedanjem delu Gradbene akcije. 2. Poročilo o poslovanju »Mar-Stana«. 3. Ureditev poslovnega fonda. 4. Določitev pravil za Gradbeno akcijo. 5. Spopritev pripravljalnega odbora. 6. Ukrepi glede ankete in priprave za isto. 7. Slučajstvi. 8. Ozirom na nujnost in važnost

te prve odborove seje se gg. odborniki vabijo k zanesljivi in točni udeležbi.

— **Ne more se ločiti.** Neka Julija Gumzej, stara znanka mariborske policije in sodnije, je bila že nešteto krat izgnana iz mesta, toda nepremagljivo hrepenenje jo je vsakokrat zopet prignalo nazaj. Tudi včeraj se je zopet vtihotapila v mesto. Imela pa je smolo, da je takoj prišla v roke svojih starih znancev. V policijskem zaporu čaka na nagrado za svojo vztrajnost, potem pa bo morala Maribor, ki ji je tako prirastel k srcu, zopet zapustiti.

— **Ponesrečil se je včeraj na Tržaški cesti nek Ivan K. iz Sv. Marjete.** Težko obložen z premočnimi štajerskimi vini, je obležal v cestnem jarku. Pri nesigurnem balansiranju se je na več mestih precej pobil in končno »nezavesten« obležal v cestnem jarku. Policija ga je spravila v bolnico, kjer se bo pošteno naspal, potem pa bo to zadevo moral urediti še pri policiji.

— **Nevaren tiček.** Po mariborskih kavarnah je nastopal v zadnjem času nek elegantno oblečen, gladko obrit, mlad mož, ki se je izdajal za gimnazijca, srbskega glumaca, pa tudi trgovca, kakor mu je pač bolje kazalo. Obiskoval je tudi trgovce in zahteval denar. Nekemu tukajšnjemu trgovcu je celo zagrozil, da ga ubije, če mu ne da denarja. Končno pa ga je prišla roka pravice ter ga razkrinkala kot brivskega pomočnika iz Karlovca. Karl Ritter po imenu. Pri policiji in sodniji je že star znanec. Že od bivših avstrijskih oblasti je bil trajno izgnan iz Maribora, Zagreba in še nekaterih drugih mest. Odsedel je že 25 kazni. Ko bo odsedel tudi sedanjio »nagrado«, bo odromal v varnem spremstvu tja, kamor spada.

— **Decent dr. Matko zopet ordinira.**

— **Mesto inštruktorja v rodbini.** kjer bi mogel imeti za to stanovanje in hrano, išče dijak brez starišev, ki se mora iz lastnih sredstev študirati. Ponudbe naj se pošljejo na naše vredništvo.

— **Kavarna v mestnem parku.** Pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. Salonski orkester.

— **Velika kavarna.** Najmodernejša Kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Naše šolstvo.

— **Na deški meščanski šoli v Mariboru** je vpisovanje v prvi razred dne 11. in 12. t. m. vsakokrat od 7. do 13. ure. Učenci naj pridejo po možnosti v spremstvu roditeljev in naj prinesejo seboj zadnje šolsko izpričevalo, krstni list ali izpisek, domovnico in izpričevalo o cepljenju proti kozam. V prvi razred imajo pravico vstopa učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili peto šolsko leto. Ob istih dneh in istih urah se morajo javiti tudi učenci, ki so se koncem preteklega šolskega leta prijavili za vstop v drugi, tretji ali četrti razred, da bo do 13. t. m. natanko določeno število učencev v posameznih razredih. Šolska maša je dne 14. t. m., pričetek pouka 15. t. m. Učenci naj ne kupujejo nikakoršnih knjig in drugih šolskih potrebščin, dokler ne dobe v šoli potrebnih navodil. Ravnateljstvo

Sokolstvo.

— **Sokol Hoče** proslavi dne 8. septembra 1922 v svojem lastnem domu 100 letnico rojstva brata Fugnerja. Na sporedu je: Ob 15. uri predavanje o sokolskem delovanju, osobito o bratu Fugnerju. Predava brat Čiček. Po predavanju uprizori dramski odsek 2 burki enodejanki »Dve tašče in »Če sta dva«. Po predstavi se pa vrši velika vrtna veselica spojena z ribolovom, plesom in drugimi razkljnim zabavami na sadonosniku Sokolskega doma. Bratje in sestre, udeležite se te proslave v polnem številu. Zdravo!

Objave.

— **Mestni kino.** V torek, sredo, četrtek in petek se predvaja II. del veljanskega filma »Indijski grobni spomeniki«, ki daleko prekaša I. del v vsakem oziru.

**Neraztrgljivi kavčuk-
petniki za čevlje**

Gradbena akcija državnih nameščenecv v Mariboru.

Ustanovitev zadruga „Lastni dom“.
Maribor, 5. septembra.

Da se povzdigne gradbeno gibanje tudi med državnimi nameščenici, ki so vsled neznošne stanovanjske bede prav tako prizadeti kakor vse drugo prebivalstvo, so sklicali agilni činitelji gradbene akcije Marstan z ravnateljem Križničem na čelu včeraj popoldne sestanek, ki se je vršil v posvetovalnici okrajnega glavarstva. Sestanek, ki se ga je udeležilo lepo število interesentov iz krogov državnih nameščenecv, je otvoril ravnatelj Križnič. Pozdravil je navzoče in zlasti zastopnika okrajnega glavarstva, vladnega tajnika Poljanca. Nato je pojasnil pomen sestanka in očrtal cilje gradbene akcije. — Vladni tajnik Poljanec sporoča, da se župan Grčar vsled nujnega službenega zadržka oprošča, želeč, akciji najboljšega uspeha. — Prof. Ribarič poroča nato o podobni akciji, ki se je pred nekoliko meseci pričela med državnimi uradniki samimi, meni pa, naj se v svrhu, da se ohrani enotnost in smotrenost delovanja, strne v krepko, združeno akcijo za »Lastni dom« državnih nameščenecv pod okriljem gradbene akcije Marstana. — Fin. svetnik dr. Valjavec omenja, da je z ozirom na to, da je uradništvo v svojem stremljenju odvisno od državne podpore, potrebno, da se ustanovi zadruga, ker le taka korporacija nudi državi dovoljna jamstva za dodelitev podpore. V tem smislu naj bi deloval tudi začasni odbor, ki bo prevzel pripravljala dela za izvedbo akcije. — Ravnatelj vinarske šole Žmave se pridružuje predlogu, da se izvoli pripravljalni odbor, ki naj izdela pravila in dovrši druga predhodna dela, nato pa skliče ustanovni občni zbor. Jako važno je vprašanje stavbišč, ker v tem pogledu položaj v Mariboru ni tako ugoden kakor na pr. v Ljubljani. — Davčni nadupravitelj Meglič predlaga nato, da se v pripravljalni odbor izberejo nastopni gospodje: Vladni tajnik Poljanec, višji ravnatelj kaznilnice Fischer, finančni svetnik dr. Valjavec, ravnatelj vinarske šole Žmave, profesor dr. Ribarič, profesor dr. Strmšek, in vodja državne dežje stanice Pleskovič. Temu odboru so se po kratki debati pritegnili še kot zastopnik poštinih nameščenecv občinski svetnik Kolbenzen in kot zastopnik gradbene akcije inž. Dolenc. Predlagani odbor je bil soglasno odobren. — Glede stavbišč, zaradi katerih mora odbor stopiti v zvezo z mestno občino, je tudi g. župan že obljubil svojo pomoč in najizdatnejšo podporo ter omenil, da se bo cena za zemljišča gibala med 25 do 50 K za

kv. m. — Na vprašanje ravnatelja Križniča glede dobave lesa, oziroma dobavnih olajšav iz državnih gozdov pojasnjuje gozdarski nadsvetnik Urbas, da državni nameščenici iz tega vira ne morejo pričakovati posebne pomoči, vendar pa hoče to vprašanje sprožiti na sestanku gozdarskega združenja, ki se vrši dne 8. t. m. v Beogradu. — Na vprašanje, ali bi morda agrarna reforma mogla podpreti akcijo državnih nameščenecv glede dobave lesa, pojasnjuje vladni tajnik gosp. Poljanec, da more agrarna reforma po svojih predpisih upoštevati samo agrarne upravičence, vsled česar se ne more pričakovati kakšne pomoči s te strani. Kaka ugodna izprememba v prid državnim nameščenicem bi se mogla doseči samo potom zakonodaje. V tem pogledu bi se moralo vplivati pri merodajnih činiteljih, da se zavzamejo za stvar. — Višji ravnatelj Fischer omenja glede dobave lesa, da se vodstvo kaznilnice že delj časa poteguje za to, da dobi večje posessivo z gozdovi pri Zgornji Polskavi v lastno upravo, kjer bodo pod strokovnim nadzorstvom delali kaznjenci. Od tam bi bilo mogoče po razmeroma zelo nizkih cenah dobavljati les v gradbene svrhe državnim nameščenicem. Dosedanje stanje stvari je prav ugodno in je upati na ugoden zaključek zadevnih pogajanj. — Ravnatelj Križnič priporoča z ozirom na nujnost zadeve, da priprav. odbor v tej smeri zastavi svoje sile. Za prav tako važno smatra tudi vprašanje dobave cementa, ki ga danes v domovini skoro ni mogoče dobiti, dočim onemogočuje dovoz iz inozemstva izredno visoka uvozna carina. Tudi v tem pogledu bo treba doseči olajšave. — Kot nadaljnjo važno točko omenja tudi, da se bodo vodili računi glede odplačevanja dovoljen. kreditov z ozirom na nestalnost našega denarja v zlati valuti, tako da nihče ne bo mogel biti oškodovan vsled izprememb na denarnem trgu. Končno se je govornik ponovno zahvalil navzočim za zanimanje na stvari, nakar je zaključil zanimivi prvi sestanek uradniške gradbene akcije.

Gospodarstvo.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 1. 9. 1922 se je pripeljalo 369 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 300 do 500 K; 7 do 9 tednov 600 do 800 K; 3 do 4 mesece 1400 do 1600 K; 4 do 6 mesecev 1700 do 1800 K; 8 do 10 mesecev 2100 do 2500 K; 1 leto 4000 do 5500 K; 1½ leta 6000 do 6200 K; koze 300 do 500 K.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.
Glavni urednik: Radivoj Rehar

Mala oznanila.

Gospodična, spretna in čedna, se sprejme za paviljon obrtne razstave. Ponudbe pod „Obrtna razstava“ na upravo „Tabora“. 1581

English lessons. Krčevina, Sernčeva ulica 122, vila Paula, Glehoff. 1584

Leçons de français, théorie et conversation. Krčevina, Sernčeva ulica št. 122, vila Paula, Glehoff. 1585

Poročnica brez otrok iščeta za sedaj ali tudi pozneje eno ali dve sobi s uporabo kuhinje. Plača se v naprej. Ponudbe na upravo „Tabora“ pod „Mir“. 1580

Šče se gostilno v najem. Ponudbe na upravo pod „Gostilna“. 1582

Popolnoma opremljena postelja in nočna omarica se prodaja zamenja za drva in premog. Naslov v upravi. 1583

Divan z madraci, dve zrcali 180x70, 75x55 cm, trda postelja z žimnato madraci, posamezne postelje iz trdega lesa, podobe z okvirji, koverci, zastorji, karnise, perje za pernice in dr. Vpraša se: Rotovski trg 8, I. nadstropje. levo. 1588

Pozor ženske! 35letni priv. uradnik s penz. pravico. dober in miren. želi predvsem takojšnje stanovanje le pri zrelejši premožni dami z lastnim stanovanjem, če mogoče v sredi mesta. Ponudbe pod „Dobrodošel“, poste restante Maribor 1. 1587

Izjava. Podpisani izjavljam, da so moje trditve zoper g. Jakoba Kmetiča, s katerimi sem ga obdolžil tatvino, neresnične ter se mu tem potom zahvaljujem, da je odstopil od sodnijske poti. Miha Golčan. 1586

Dobro mleko, surovo maslo in sir se dobijo v mlekarni Ivana Goleb, Slovenska ul. 16. 1551 10-4

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke plača najbolje trdka Sire-Rant, Kranj, telef. int. št. 9, in nudi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riž, olje, kavo itd. Prosim za ponudbe gob z vzorci. 1403

Namizno olje à K 110, bučno olje à K 160 se dobi na Glavnem trgu pri belordetem dežniku v vrsti olja. 1579 5-2

Otroška postelja (lesena, z ograjo in predalom) se prodaja v Stolni ulici 1. I. nadstropje. desno (Spindler). * 3-2

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Modele čevljev

v celih serijah iz lepenke, po modernih kopitnih oblikah ali ameriškanskih oblikah izrezane, dobavlja za tovarne obuvale in čevljare. Apartne elegantne oblike. Velikanska izbira novitet za vsako sezijo.

Zgornje dele izdelujem iz od naročnika mi doposlana materijala prvovrstno, hitro in po ceni. Posebna delazmožnost v montiranju zgornjih delov za tovarne obuvale

Nakup, reparatura in prodaja **čevljarstvih strojev** Zahtevajte prospekte od **Ralph F. Richter, Subotica VI.**

Poučevanje v vseh strokah moderne, mehanske izdelave obuvale. — Zahtevajte prospekt.

Ne pozabite naročnino!

Seno, slamo, drva, premoš, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88.** 1328

Jermenariji, sedlarji, tapetniki, kolarji, košarji in torbarji

ne pozabite si ogledati na Ljubljanskem velesejmu paviljon H, mesto št. 324, trdke

„Lorum“ d. d. za trgovino z jermenarskimi, sedlarskimi, tapetarskimi, kolarskimi, košarskimi in torbarskimi okovi, potrebščinami in orodjem 1510 5-4

Duga ul. 12 Zagreb Telef. 14.96

Zahtevajte povsod „TABOR“!

GLAD IN DRUG

PREJE

Filip Haas in sinovi

Trgovina preprog, zastorjev, tkanin za pohištvo itd.

ZAGREB

Jelačićev trg 28., I. nad.

Kot prvo in edino največje specialno strokovno podjetje v kraljevini za urejevanje stanovanj, hotelov, uradov, oprem za neveste itd. priporoča svoje prvorazredno jako okusno, snažno skladišče.

Preproge blago za pohištvo zavese

store-garniture

odeje za postelje

pernice

prevleke

perzijske preproge

pokrivala

za vozove in potovanja.

Precizna in kulantna postrežba po najsolidnejših tovarniških cenah.